

A diákság multja és jövője

A diákság jövője, egyik legfontosabb problémája a kommunista társadalomunk. A közoktatásügyi népbiztosságon külön osztály, a diákszociális szakosztály intézi a diákság ügyeit, amelynek vezetője Haasz Árpád elvtárs, a következőkben ismertette a *Pállya* munkatársai előtt azokat a diákszociális problémákat, amelyeket a kapitalista társadalom nem tudott, de nem is akart megoldani és amelyeket a közoktatásügyi népbiztosság most nagy szeretettel károsolt fel:

— Mielőtt azokat az intézkedéseket ismertetném, amelyekkel a népbiztosság a diákság szociális ügyeit a kommunista társadalom olveinek megfelelően ideális megoldáshoz igyekszik vezetni, röviden rá akarok mutatni arra, hogy miért kellett a multban a progresszív diákság minden gazdasági mozgalmának megtörnie egy kis fekete csapat szervezett ellenállásán. A diákság a társadalom egyik legszervezetlenebb és legfelgyelmezetlenebb csoportja volt és sok tekintetben még ma is az. Bár az egyes főiskolák és a többé-kevésbé azonos tanulmányi és kulturális érdekük alkalmas keretet nyújtottak a diákság gazdasági szervezetekbe való főmörítésére, ez a multban a legnagyobb diáknyomor ellenére sem sikerült. A diákság gazdasági szervezetét az osztályharc alapján sem volt lehetséges kiépíteni. Hiába mondták, hogy a diákság helyzete ugyanolyan, mint a munkásoké. A munkásság a termelésben a tölke elleni harcot közvetlenül vívhatta meg a munkaadók ellen, a még nem termelő diákságnak pedig nem volt ki ellen szervezkednie. Hozzájárult ehhez még az is, hogy a diákság nagy

része, kispolgári szülők gyermekei, burzsoá ideológiát hoztak magukkal. Ezek természetesen hidegen elzárkóztak minden felvilágosító munka elől. A proletariátus szabadságküzdelmét értelmetlenül vagy ellenszenvvel nézték.

— Erre a lomha, közömbös tömegre építette a klérus a maga diákintézményeit. A klérusnak sikerült egy aránylag kisszámú diákcsoporttal a Galilei-kört és a szocialista diákság minden olyan mozgalmát, amely a közömbösök tömegében még el nem mállott, visszaverni. Meg kell azonban jegyezni, hogy ebben a küzdelemben nem a kis fekete sereg harcos temperamentuma és meggyőződése volt a döntő, hanem a klérus jóléti intézményei, amelyekből jól fizetett vezérek: *Hindy, Zsembery* és *Vass atya* vezényelték a progresszív diákság gyűléseire a szentimréseket és társaikat.

— Mikor a proletariátus kezébe vette a hatalmat, a diákság új helyzet elé került. A reakciós diákság fellegvárait a proletárállam befoglalta. A diákság nagyrésze a tőke kommunizálása következtében vitallanul proletársereg lett. Az eddigi közömbös tömeg most értelmetlenül áll az események között.

— Ez ma a helyzet, ahonnan el kell indulnunk. Terveinket legközelebb fogom ismertetni. I

Faklya 5/4